

LAATSTE RIJTJES VAN MIJN GEKKE MOEDER
(Last Lists of My Mad Mother)

drama met humor

door

JULIE JENSEN

vertaling

Maja Reinderman

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **LAATSTE RIJTJES VAN MIJN GEKKE MOEDER - LAST LISTS OF MY MAD MOTHER** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JULIE JENSEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2000 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **3** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

Telefoon (03)3.66.44.00,

E-mail: bestellen@toneelfonds.be en Website: www.toneelfonds.be.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

OVER DE AUTEUR: Julie Jensen is opgegroeid in het zuiden van Utah. Ze is afgestudeerd in theaterwetenschappen en heeft aan vijf verschillende colleges en universiteiten les gegeven in toneelschrijven. Tevens heeft ze vijf jaar lang als schrijver in Hollywood gewerkt en tot voor kort had ze de leiding over de opleiding toneelschrijven van de Universiteit van Nevada, Las Vegas. De première van *Lasts Lists of My Mad Mother* door Salt Lake Acting Company vond plaats in Salt Lake City, Utah. Bovendien werd het met succes opgevoerd op het Key West Theatre Festival in Florida, in het Mill Mountain Theatre in Virginia, TheatreWorks in Connecticut, Hudson Guild Theatre in Los Angeles en op het Fringe Festival in Edinburgh. Julie Jensen schreef ook *Two-Headed*, dat de LA Weekly Award voor het Beste Nieuwe Toneelstuk won; *The Lost Vegas Series*, dat de Joseph Jefferson Award voor het Beste Nieuwe Stuk won; en *White Money*, dat de Kennedy Center Award voor Nieuwe Amerikaanse Toneelstukken ontving. Tegenwoordig is ze de vaste toneelschrijver bij de Salt Lake Acting Company, waar ze *Wait!* schreef en in première liet gaan en waar ze momenteel werkt aan *Dust Eaters*.

PERSONAGES:

DOT- middelbaar, gezet, met veel gevoel voor humor, ontdekt dat ze midden in een situatie terechtgekomen is die niet bepaald grappig is.

MA - bejaard, takelt af, broos en tenger, is gewend altijd haar zin te krijgen.

ZUS - ongeveer dezelfde leeftijd als Dot, positief ingesteld, autoriteit op elk gebied.

Duur van het stuk: ongeveer 75 minuten

LET OP:

Het pijltje (>) in het script geeft aan dat de tekst direct tegen MA gesproken wordt. Zonder dit teken bij DOT is zij aan het vertellen.

Het is heel goed mogelijk dat sommige vertelgedeeltes de actie overlappen. Schrap gerust af en toe een regel als het vertellen overbodig is omdat we het al gezien hebben.

1^E SCÈNE: "ZEURENDE ZUS"

(Het licht schijnt op MA die aan tafel zit. Ze herleeft vroegere tijden toen ze lerares was. DOT is haar leerling.)

MA:

Zeven zwarte zwaluwen
Zweven zachtjes door het zwerk.
Zo zweven zwermen zwaluwen
Zwierend, zwaaiend, zwalkend
Zonder zorgen naar het Zuiden.
Hoe zou het daar toch zijn?
Nu allemaal samen, zeg het me na:

(DOT zegt het haperend na.)

Zeven zwarte zwaluwen
Zweven zachtjes door het zwerk.
Zo zweven zwermen zwaluwen
Zwierend, zwaaiend, zwalkend
Zonder zorgen naar het Zuiden.
Hoe zou het daar toch zijn?

DOT: Mijn moeder heeft haar leven lang gevochten tegen slordig spreken, tegen een luie uitspraak. Ze maakte zich ook vreselijk druk over onbepaalde lidwoorden en de aanvoegende wijs. Er waren mensen in de stad die echt geloofden dat het uiteindelijk het onovergankelijke werkwoord was dat mijn moeder gek maakte. *(MA begint op het ritme van de werkwoordvervoeging kaarten neer te leggen voor een spelletje patience.)*

MA: *(corrigerend)*

Vandaag zie ik. Gisteren zag ik.

Vele keren heb ik gezien.

DOT: (*plagend*)

>Vandaag ik gezien.

Morgen ik zag.

Vele keren heb ik ...zien.

Vandaag ik gedaan.

MA: Vandaag doe ik.

DOT: >Gisteren gedaan ik.

MA: Gisteren deed ik.

DOT: >Vele keren heb ik... doen.

MA: Vele keren heb ik gedaan.

DOT: Het kon mijn moeder nooit veel schelen of men haar graag mocht, en dat deed men ook niet. Deels omdat ze geloofde dat het haar werk was groot en klein te vertellen wat ze van hen dacht en wat ze moesten doen om zich te verbeteren.

Voordat ze haar verstand helemaal kwijt was bemoeide ze zich hevig met iedere beslissing die elk van ons ooit maakte. En dat deed ze zowel met mensen in de stad als met haar eigen familie. Het was heel gewoon voor haar iets te zeggen als: "O, *wij* geloven hier niet in. *Wij* geloven daar in." Ze sprak namelijk niet alleen namens zichzelf.

En nu beleeft mijn moeder haar oude dag en wordt met de dag gekker. Maar dat verhindert haar niet haar mening te geven of de baas te spelen.

Ze houdt een strikt dagrooster aan dat per dag geen minuut mag afwijken. Dat is haar manier om de gaten in haar geest niet te tonen.

(*MA speelt patience.*)

MA: Dorothy, hoe laat is het?

DOT: >Het is 10 uur 23, Ma.

MA: Hoe laat is het op de klok in de woonkamer?

DOT: >10 uur 23, Ma.

MA: Nee. Ga eens kijken.

DOT: >Daar is het 10 uur 24, Ma.

MA: Zie je wel, ze zijn verschillend.

DOT: >Ja, inderdaad. Maar wat maakt dat uit?

MA: Dat maakt uit omdat we om 10 uur 30 de post moeten ophalen.

DOT: >*Moeten* we dat?

MA: Ja, dat moeten we.

DOT: >Waarom moeten we dat?

MA: Omdat we dat altijd doen.

DOT: >En wat als we het vandaag nu eens niet doen?

MA: Wij houden er niet van het anders te doen.

DOT: >Wie is wij?

MA: *(kijkt ongeduldig op)* Ga andere schoenen aantrekken. Die schoenen kun je niet dragen in de stad. *(verlegt een kaart)*

DOT: Mijn moeder speelt patience. Soms wel honderd spelletjes per dag. Ze speelt verschrikkelijk vals. Maar ze speelt niet om te winnen. Ze speelt om te bewijzen dat ze nog steeds van achter naar voren kan tellen. *(Ma verlegt haar kaarten op het ritme van het reciteren van haar rooster)*

MA: Om 10 uur 30 gaan we de post ophalen en een klein ritje maken. Om 11 uur 30 eten we een klein beetje. Om 12 uur 30 gaan we een klein dutje doen. Om 1 uur 30 gaan we een klein ritje maken. Om 2 uur 30 gaan we een klein beetje eten. Om 3 uur 30 gaan we ons een klein beetje wassen. Om 4 uur 30 gaan we een klein beetje naar de *Middagshow* kijken en een klein beetje naar *Het Rad van Fortuin* en dan gaan we naar bed.

DOT: >En als we dat vandaag nu eens niet zo doen?

MA: Pappie wil het zo hebben.

DOT: >Dit heeft niets met Pappie te maken.

MA: Natuurlijk wel. Pappie wil het zo hebben.

DOT: >Pappie geeft geen moer om de post.

MA: Dat doet Pappie wel, en jij ook.

DOT: >*Ik* geef geen moer om de post.

MA: Wel waar.

DOT: >Dit dagrooster heeft niets met Pappie te maken en ook niets met mij. Het heeft met jou te maken.

MA: *(verlegt een kaart en kijkt dan op)* Wat heb je nu voor dingen in je oor?

DOT: >Oorbellen, Ma.

MA: Daar houden wij niet van. Dat is iets voor sletten. *(telt haar stapeltjes kaarten)* Vier, drie, twee, een. Kijk eens, ik heb weer gewonnen. *(kijkt op met een gezicht alsof ze klaar is)* Welke kleur heeft die blouse?

DOT: >Grijs.

MA: Wij houden niet van grijs. Grijs staat ons niet.

DOT: >Welke kleur staat ons wel?

MA: Oud roze.

DOT: >*(lacht)* Weet je wat, Ma? Je zou een fantastische moeder zijn voor een paar homo's.

MA: *(roept iemand die er niet is)* Kom op, Pappie, het is tijd om naar het postkantoor te gaan.

DOT: >Ik breng je wel naar het postkantoor.

MA: Nee, Pappie zal me brengen.

DOT: >Als ik je vandaag eens breng?

MA: Nee, Pappie vindt het leuk me te brengen.

DOT: >Dat weet ik, Ma. Maar ik zal het vandaag doen.

MA: Maar Pappie moet vandaag naar het postkantoor.

DOT: >Ik denk het niet, Ma. Hij voelt zich niet zo lekker.

MA: Hij voelt er altijd voor om naar het postkantoor te gaan.

DOT: >Nee, Ma. Ik zal je vandaag brengen. Ga maar in de auto zitten.

MA: Je haar hangt in je ogen. Je moet je pony knippen. *(roept)* Kom op, Pappie. Het is al 10 uur 30 geweest.

DOT: >Pappie rust.

MA: Pappie wil gaan.

DOT: >Pappie is ziek.

MA: Pappie wil naar buiten.

DOT: >Pappie moet slapen.

MA: Poeh! Pappie slaapt veel te veel. Hij moet de post gaan ophalen.

DOT: >Moeder, kijk me aan. Pappie is ziek. Hij gaat je niet naar het postkantoor brengen. Dat doe ik. Is dat duidelijk?

Ze kijkt naar me alsof ze een zin uit een vreemde taal probeert te ontcijferen. Dan stampvoet ze als een boze Shirley Temple. En dan jout ze me uit.

MA: Na-na na na-na! Jij hoeft *mij* niet te zeggen wat ik moet doen.

DOT: >Nu is het genoeg! (*pakt MA bij haar elleboog*) Ik heb er voor vandaag genoeg van!

MA: JIJ HOEFT MIJ NIET TE ZEGGEN WAT IK MOET DOEN! (*DOT geeft MA een klap voor haar achterwerk*) PAPPIE, ZE SLAAT ME!

DOT: >EN IK SLA JE NOG EEN KEER ALS JE NU NIET OPHOUDT. (*MA duikt weg buiten haar bereik*)

Daar stonden we dan en keken elkaar aan als twee worstelaars in de ring. Ik voelde me machtiger dan ooit.

>Moeder, ga bij tafel zitten. Ik heb er voor vandaag genoeg van. Ga zitten. Nu meteen. (*Ma gaat met tegenzin zitten*) Dat is beter. (*ze kijken behoedzaam naar elkaar. Stilte*)

Dan port ze me met haar stok. EN IK ZOU HAAR WEL WILLEN VERMOORDEN! (*DOT pakt de stok af*) Op dit moment zou ik me moeten herinneren dat er een verschil is tussen "kan niet" en "wil niet". Mijn moeder kan niet beter. (*lange pauze. DOT keert terug naar de tafel*) Ik pak haar spel beduimelde kaarten op. Ik probeer het goed te maken.

>Hier, Ma, laten we rummy gaan spelen. Hoeveel moet ik geven? (*terwijl ze uitdeelt*) Eén?

MA: Eén.

DOT: >TWEE?

MA: TWEE.

DOT: >Drie?

MA: Drie.

DOT: >Vier?

MA: Vier.

DOT: >Vijf?

MA: Vijf.

DOT: >Zes?

MA: Zes.

DOT: >Zeven.

MA: Zeven.

DOT: >Zeven. Klopt dat?

MA: Zeven. Klopt dat? *(Ze spelen eventjes. MA pakt twee kaarten van de stapel)*

DOT: Mijn moeder weet niet meer hoeveel kaarten ze van de stapel mag pakken. Het lijkt haar niets uit te maken. Maar ik moet me aan de spelregels houden.

>Je mag er een pakken of allemaal. *(DOT pakt ze terug)*

MA: Ik wil er maar twee.

DOT: >Dat weet ik. Maar je moet er een pakken of allemaal.

MA: Waarom?

DOT: >Zo zijn de spelregels. Toe maar, pakken. *(MA pakt twee kaarten)* Nee. Je mag er geen twee pakken. Je moet er een pakken of alle kaarten van het stapeltje.

MA: Maar ik wil er maar twee.

DOT: >Je mag er geen twee pakken. Je moet er een pakken of allemaal.

MA: Waarom?

DOT: Daarom!

MA: Maar ik wil er maar twee.

DOT: >Goed dan, neem er maar twee. *(MA pakt twee kaarten en speelt uit de hand)*

MA: Zo speel ik het. Ik speel het met twee.

DOT: >Goed hoor, Ma. Je hebt gewonnen.

MA: Zo doe ik het. Ik speel het met twee. *(denkt aan haar dagrooster)*
Kom op, Pappie, laten we gaan.

DOT: *(pakt haar handen en houdt haar tegen)* >Nee! Je blijft zitten waar je zit!

We staren naar elkaar als twee katten ieder aan een kant van een hek.

>Begin alsjeblieft niet weer, Ma.

Ik laat haar gaan. Ze kan niet vliegen, maar er is iets veranderd. Misschien is ze alleen maar vergeten hoe.

(Even stil. De telefoon gaat. Licht op MA uit, op ZUS en DOT aan)

TUSSENSCÈNE 1

(DOT rent naar LV en pakt de hoorn op. ZUS is RV. Ze is ergens mee bezig)

ZUS: Hoe gaat het vandaag?

DOT: Traag.

ZUS: Dat komt omdat je niet positief genoeg denkt. *(DOT kucht luid)*
Doe je dat met opzet?

DOT: Dat komt denk ik omdat ik niet positief genoeg denk.

ZUS: Jij maakt overal grappen over.

DOT: Grappen en grollen. Grappen en grollen. Als je niet lacht dan zal ik je dollen. *(pauze)*

ZUS: Ben je klaar?

DOT: Ja.

ZUS: Die negatieve energie is als een stoplicht op de snelweg van

het leven. Het heeft invloed op alles wat je doet, op iedereen die bij je is.

DOT: *De kracht van het positief denken.* Norman Vincent Peale. 1956.

ZUS: Het is niet de kracht van het positief denken. Het is je ergens een voorstelling van maken met bevestigende energie.

DOT: Wat is verdomme het verschil?

ZUS: Je hoeft de dingen waar ik in geloof niet belachelijk te maken. Je zou zelf eens ergens in moeten geloven.

DOT: Juist. Een padvinder is altijd opgewekt.

ZUS: Ja!

DOT: Laten we één ding even rechtzetten. Jij hebt niet het recht mij te vertellen wat ik moet doen.

ZUS: Ik vertel je niet wat je moet doen.

DOT: O nee?

ZUS: Nee.

DOT: Wat doe je dan?

ZUS: Ik help je.

DOT: *(slaat haar ogen ten hemel)* Nou als dat het geval is, word je hartelijk bedankt.

ZUS: Graag gedaan. Dus... als we je houding niet meerekenen - hoe gaat het met je?

DOT: Fantastisch! Ik ben vijf pond aangekomen sinds afgelopen donderdag. Ma is er vier afgevallen.

ZUS: Dat is vreselijk.

DOT: Dat weet ik.

ZUS: Daar moet je iets aan doen.

DOT: Wat moet ik daar aan doen?

ZUS: Stoppen met eten.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto